

הקניית מושגים

הקניית מושגים היא בסיסית וחשובה להתפתחות השפה, ההבנה, וההבנה החשבונית. לכל גיל יכולת אחרת בהפנמת המושגים. כמו כן ילדים באותו גיל לעיתים יש להם יכולות שונות. חילקנו את המושגים לנושאים וכן ליחידות לפי גיל.

מושגי גודל

פירוט המושג:

גילאי 3-4:

גדול-קטן, גבוה-נמוך, ארוך - קצר, עבה-דק, רחב - צר
(כל אחד מהמושגים ילמד בנפרד, רצוי בשבוע נפרד)

גילאי 4-5:

יחסיות בגדלים: גדול מ-... קטן מ-..., ארוך מ-... קצר מ-..., עבה מ-... רחב מ-..., וכו'
הכי גדול-הכי קטן, הכי ארוך-הכי קצר, הכי רחב-הכי צר וכו'

גילאי 5-6:

דירוג עולה/יורד בגודל.
לדוגמא: סדר מהגדול ביותר אל הקטן ביותר, או מהנמוך ביותר עד הגבוה ביותר...

הקניית המושג:

(הדגמה למושג גדול קטן- באותה דרך יש להעביר את שאר המושגים)
את המושג מלמדים במפגש הכללי לכל הילדים בצורה חזותית ומעניינת.
המלמד מציג לילדים מוצגים ויזואליים- 2 כסאות, 2 חלקי משחק, 2 פריטי לבוש וכד'
שואל אותם שאלות של השוואה בין הפריטים:
מה גדול ומה קטן? (כסא של המלמד גדול- כסא של ילד קטן)
ההקניה הראשונית תיעשה במוצג ויזואלי- חפץ אמיתי. אחר כך לתוספת חיזוק ההקניה, אפשר להראות תמונה, ציור...
בהמשך היום כדאי לתת את הדעת ולדבר הרבה **בשפת המושג** הנלמד
באוכל- ליוסי יש בננה קטנה ולמוישי בננה גדולה.
ברכוש- מנחם יושב על כסא גדול יצחק על כסא קטן,
בחצר- ניתן ליצור פעילות ספונטנית בחצר בנושא המושג הנלמד, לדוגמא: להביט בחצר על עצים גדולים- קטנים, חרקים גדולים- קטנים, **בגילאים גדולים יותר**: לאסוף עלים בחצר ולסדר שורה לפי דרוג גודל, לחפש מי מוצא את העלה הגדול ביותר בחצר וכו'.

מתי מעבירים?

רצוי מאד להקנות את המושג מיד בבוקר- לאחר התפילה, שאז הילדים רעננים יותר.
במהלך היום מזכירים לילדים את המושג באמצעות פעילויות שונות.
לקראת סוף היום מבצעים דף משימה או יצירה מתאימה.
מצורפים דפי משימה מותאמים לכל גיל בנושא גדול-קטן

פעילויות מומלצות:

פעילויות לגדול- קטן

מדביקים על הרצפה מדבקות עגולות וקטנות בצורה מפוזרת.
מזמינים כל פעם ילד אחר לדרך על המדבקות הגדולות בלבד או על המדבקות הקטנות בלבד.
אפשר גם לבלבל: גדול-קטן-קטן-גדול. והילד קופץ ממדבקה למדבקה לפי ההוראה.

פעילות למי הכי גדול: (גילאי 4-5)

בוחרים חמישה ילדים שיעמדו בשורה
מבקשים מהם לפתוח את הרגלים לפיסוק ומודדים של מי הפיסוק הכי גדול? הילד יוצא מהשורה
שוב מפסקים רגליים ומי הפעם הכי גדול? וכן הלאה עד שנשאר אחרון.

פעילות לדרוג גודל: (גילאי 5-6)

בוחרים חמישה ילדים ומדביקים להם על החולצה מדבקות בגדלים שונים
אומרים להם להסתדר לפי הגודל של המדבקה- הכי גדולה ראשונה ואחריה הכולם לפי גודל.

פעילויות לגבוה נמוך :

יוצרים גשר מ-2 כסאות עם חבל מחבר ביניהם.
גשר גבוה שאפשר לעבור דרכו זקוף, **גשר נמוך** שצריך לזחול על הברכיים
הילדים יוצרים "רכבת" שעוברת פעם בגשר הנמוך בזחילה- וכולם צועקים נמממווורך
ופעם בגשר הגבוה וצועקים גבוההההה

פעילות לארוך וקצר:

משחקים במשחק החיות. היד משמשת להציג את האף / הזנב
לפיל יש חדק ארוך (מצמידים יד ארוכה לאף)
לפילון יש חדק קצר" (מצמידים אגרוף לאף)
לפרה יש זנב ארוך- לתיש יש זנב קצר
לגירפה יש צוואר ארוך - ולנו יש קצר

פעילות נוספת: (יכולה להתאים לכל המושגים)

נותנים לכל ילד חוט ארוך וחוט קצר, ביד אחת מחזיקים את החוט הארוך וביד השניה את החוט הקצר,
כשהמלמד אומר **ארוך**- כולם מרימים את היד עם החוט הארוך, וכשהמלמד אומר **קצר**- כולם מרימים את היד עם החוט
הקצר. אפשר לבלבל את הילדים ולהחליף במהירות בין הארוך לקצר.
ניתן ליצור את אותה פעילות גם במושגים האחרים: מדבקה גדולה מדבקה קטנה, מקל (ארטיק) ארוך מקל קצר.

משחקים מצורפים:

יש להדפיס את המשחקים במדפסת צבעונית, לגזור את הכרטיסים המצורפים בכל משחק, ולהעביר בלימנציה.
את המשחק יש לתלות בפינת המושג הפעילה בגן.

גילאי 3:

משחק לוטו. -המשחק מכיל 3 לוחות וכרטיסים לגזירה. כל תמונה מופיעה פעמיים פעם גדולה ופעם קטנה.
משחקים ככמו במשחק לוטו רגיל. יש לתת את הדעת ולשיים כל פעם, מה יצא לנו עכשיו? ענן גדול, טיפה קטנה וכו' ולשים
לב שהילדים מתאימים גם את הגודל בצורה נכונה.

גילאי 4 וגילאי 5

משחק מה במשבצת. המשחק מכיל לוח משחק וכרטיסים לגזירה.
הילדים צריכים להתאים כל כרטיס לשורה המתאימה לפי הציור ולטור המתאים לפי הגודל.
בגילאי 4: 3 טורים של גדלים שונים **ובגילאי 5:** 4 טורים של גדלים